

Afsprakenkader over de invoering van de Vleeskuikenrichtlijn

Algemeen

Het doel van de Vleeskuikenrichtlijn is het verbeteren van het welzijn van de vleeskuikens.

De Vleeskuikenrichtlijn geeft de mogelijkheid om onder voorwaarden een bezetting toe te staan van maximaal 42 kg per m².

De minister van LNV en de vleeskuikensector streven er naar het welzijn van de vleeskuikens te verbeteren.

De minister van LNV en de vleeskuikensector kiezen voor de mogelijkheid om meteen bij inwerkingtreding van de richtlijn het mogelijk te maken dat vleeskuikenbedrijven een bezetting van maximaal 42 kg/m² kunnen benutten indien de bedrijven voldoen aan de voorwaarden (uitval, gidsen voor goede praktijken) die de richtlijn stelt.

De minister van LNV en de vleeskuikensector hebben daarnaast overeenstemming bereikt over het gefaseerd stellen van aanvullende welzijnsvoorwaarden om in aanmerking te blijven komen voor de bezetting van maximaal 42 kg/m². Deze voorwaarden hebben betrekking op het monitoren van en normstelling voor het niveau van het voorkomen van hakdermatitis en vervolgens voetzoollaesies.

In dit afsprakenkader is vastgelegd op welke manier deze voorwaarden tot stand komen en het voorgenomen tijdschema. Vastgelegd is wat de rol van de overheid en van het bedrijfsleven is.

Toelichting:

Het verder verlagen van de bezetting van 42 kg/m² naar 39 kg/m² heeft grote economische gevolgen voor de sector. Voor het welzijn van de vleeskuikens is er door het terugdringen van hakdermatitis en voetzoollaesies winst te bereiken. De kennis over het meten en terugdringen van voetzoollaesies op vleeskuikenbedrijven is nog beperkt. Het implementeren van deze indicator vergt tijd en inspanningen. Er is meer ervaring opgedaan met de indicator hakdermatitis. Deze indicator is bruikbaar om snel mee te starten en een eerste stap in het sturen op het verbeteren van het welzijn te zetten. Daarom is afgesproken te starten met de indicator hakdermatitis en deze zo snel mogelijk te vervangen door voetzoollaesies. Daarbij is het nodig om managementmaatregelen te ontwikkelen. De combinatie van 42 kg/m² en een aanvullende welzijnsindicator verbetert in grotere mate het dierenwelzijn waarbij rekening wordt gehouden met de financiële gevolgen voor de sector.

Hakdermatitis

- Voor 1 juli 2010 stelt LNV, na goed overleg met het bedrijfsleven, een norm vast voor hakdermatitis. Deze norm wordt opgenomen in LNV regelgeving en treedt in werking op 1 januari 2011.
- Met ingang van 1 juli 2010 (de uiterste implementatiedatum van de Vleeskuikenrichtlijn) monitort het bedrijfsleven het voorkomen van hakdermatitis op alle bedrijven die hebben aangegeven in aanmerking te willen komen voor een bezetting van maximaal 42 kg/m². De gegevens worden door de pluimveehouder ter beschikking gesteld aan de overheid.
- Voor de monitoring van hakdermatitis wordt gebruik gemaakt van de huidige systematiek in het kwaliteitssysteem IKB-KIP of andere minimaal gelijkwaardige monitoringsmethoden die voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de gidsen voor goede praktijken.
- De vleeskuikenhouder is verantwoordelijk voor het ter beschikking stellen van de resultaten van de monitoring per koppel aan de overheid. De vleeskuikenhouder kan een derde partij hiervoor mandateren.
- Met ingang van 1 januari 2011 geldt als voorwaarde voor de bezetting van maximaal 42 kg/m², naast het voldoen aan het uitvalcriterium, dat het voorkomen

van hakdermatitis de vastgestelde norm niet overschrijdt. Deze norm geldt voor het gemiddelde niveau van hakdermatitis voor alle koppels die in het kalenderjaar 2011, respectievelijk 2012 zijn afgeleverd. Wanneer het gemiddelde niveau van 2011, respectievelijk 2012 niet voldoet aan de norm voor hakdermatitis, geldt voor het betreffende bedrijf voor de periode 1 maart 2012 tot 1 maart 2013, respectievelijk 1 maart 2013 tot 1 maart 2014 een bezetting van maximaal 39 kg/m².

Voetzoollaesies

- Voor 1 januari 2011 worden op basis van onderzoek in gezamenlijk overleg objectieve monitoringsmethoden voor voetzoollaesies ontwikkeld.
- Voor de monitoring van voetzoollaesies wordt gebruik gemaakt van het kwaliteitssysteem IKB-KIP of andere minimaal gelijkwaardige monitoringsmethoden die voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de gidsen voor goede praktijken. Voor 1 januari 2011 rondt het bedrijfsleven een verkenning af hoe de monitoring van voetzoollaesies in IKB-KIP kan worden opgenomen.
- Voor 1 juli 2011 wordt de norm voor voetzoollaesies vastgesteld door LNV, na goed overleg met het bedrijfsleven. De norm wordt bepaald op basis van een inventariserend onderzoek door WUR-ASG in pluimveeslachterijen. De norm wordt vastgelegd in regelgeving en treedt per 1 juli 2012 in werking.
- Met ingang van 1 januari 2012 monitort het bedrijfsleven het voorkomen van voetzoollaesies op alle bedrijven die in aanmerking willen komen voor een bezetting van maximaal 42 kg/m². De gegevens worden door de pluimveehouder ter beschikking gesteld aan de overheid.
- De vleeskuikenhouder is verantwoordelijk voor het ter beschikking stellen van de resultaten van de monitoring per koppel aan de overheid. De vleeskuikenhouder kan een derde partij hiervoor mandateren.
- Met ingang van 1 juli 2012 is de voorwaarde voor de bezetting van maximaal 42 kg/m², naast het voldoen aan het uitvalcriterium, dat het voorkomen van voetzoollaesies de vastgestelde norm niet overschrijdt. Deze norm geldt voor het gemiddelde niveau van voetzoollaesies van alle koppels die in één jaar vanaf 1 juli van jaar x zijn afgeleverd. Wanneer het gemiddelde niveau in dat jaar niet voldoet aan de norm voor voetzoollaesies, geldt voor het betreffende bedrijf voor de periode 1 september jaar x + 1 tot 1 september jaar x + 2 een bezetting van maximaal 39 kg/m².
- De norm waarmee met ingang van 1 juli 2012 wordt begonnen, is een startnorm. Deze norm zal in de jaren daarna gefaseerd, voor het eerst per 1 juli 2014, worden aangescherpt tot een nader vast te stellen niveau. LNV stelt deze aangescherpte normen vast na goed overleg met het bedrijfsleven op basis van ervaringsgegevens en onderzoek.
- De monitoringskosten en de kosten van aanschaf van de monitoringsapparatuur zijn voor rekening van het bedrijfsleven.
- De overheid is verantwoordelijk voor de handhaving van de vastgelegde normen, rekening houdend met de afspraken over monitoring.
- Een bedrijf dat een maximale bezetting van maximaal 39 kg/m² heeft, moet om in aanmerking te komen voor een bezetting van maximaal 42 kg/m² gedurende 1 jaar deelnemen aan de monitoring voor hakdermatitis en/of voetzoollaesies en voldoen aan de geldende normen en aan de overige voorwaarden die de richtlijn stelt aan een bezetting van maximaal 42 kg/m².
- Voor buitengewone situaties die buiten de controlesfeer van de vleeskuikenhouder liggen en die leiden tot overschrijding van de norm voor

hakdermatitis c.q. voetzoollaesies, wordt een hardheidsclausule in de regelgeving opgenomen. De minister kan na een beroep op deze hardheidsclausule besluiten dan de norm voor hakdermatitis dan wel voetzoollaesies buiten toepassing blijft, indien de eigenaar of houder naar het oordeel van de minister een toereikende verklaring voor de buitengewone aard van de overschrijding van de betreffende norm heeft verstrekt en daarbij heeft aangetoond dat er sprake is van overmacht.

- In dergelijke gevallen blijft de maximale bezetting van 42 kg/m² gehandhaafd mits aan de overige voorwaarden van de richtlijn is voldaan.

Kennisontwikkeling en verspreiding

- Onderzoek naar het ontstaan van voetzoollaesies en naar maatregelen om voetzoollaesies te voorkomen in 2010 en 2011. Verspreiden van deze kennis onder de vleeskuikenhouders in 2011 en 2012. Financiering door overheid en bedrijfsleven samen in een verdeling van ieder 50%. In 2009 stellen LNV en het bedrijfsleven gezamenlijk het onderzoeks- en kennisverspreidingsprogramma op.
- Ontwikkelen van de normstelling voor hakdermatitis. Dit wordt gefinancierd door het bedrijfsleven.
- Ontwikkelen van de normstelling voor voetzoollaesies op basis van een inventariserend onderzoek van WUR-ASG. Dit wordt gefinancierd door LNV.
- Het verder ontwikkelen van methoden om voetzoollaesies te monitoren zowel in de slachterij als een alternatief. Dit wordt gefinancierd door LNV en bedrijfsleven in een verdeling van ieder 50%.

Financiële ondersteuning

Vleeskuikenbedrijven die voldoen aan een verbeterd niveau van voetzoollaesies, die boven de minimum wettelijke norm ligt, komen vanaf 2011 in aanmerking voor een vergoeding op basis van artikel 68 in het kader van GLB. De vergoedingsgrondslag, de hoogte van de vergoeding en de voorwaarden worden vastgesteld door LNV, na goed overleg met het bedrijfsleven. De vergoeding wordt gefinancierd door LNV en is afhankelijk van goedkeuring door de Europese Commissie (staatssteuntoets).

Randvoorwaarden

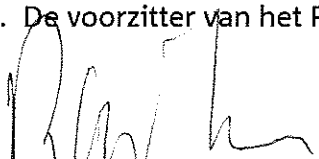
- De objectieve monitoringsmethode en normstelling voor voetzoollaesies gelden ook voor vleeskuikenhouders die afzetten naar slachterijen in het buitenland. De overheid draagt er zorg voor dat dit past binnen de kaders van de EU-regelgeving. Daarmee wordt voorkomen dat er een handelsverstoring effect optreedt voor de pluimveeslachterijen.

Proces

- Er wordt een stuurgroep ingesteld met een gelijkwaardige vertegenwoordiging van het bedrijfsleven en de overheid, de ondertekenaars van dit afsprakenkader. De stuurgroep werkt de afspraken uit, bewaakt de voortgang van de uitvoering van het afsprakenkader, adviseert de minister over onderwerpen uit het afsprakenkader en draagt zorg voor de communicatie. De stuurgroep kan adviseurs inschakelen.
- Er is een aantal beslispunten te onderscheiden die bepalend zijn voor de voortgang van de uitvoering van het afsprakenkader. De stuurgroep streeft naar overeenstemming over deze beslispunten. Te denken valt aan: het tijdig operationeel zijn van de monitoringsmethode voor voetzoollaesies, normstelling en het beschikbaar zijn van goede managementmaatregelen (met een beperkt risico op ongewenste effecten).

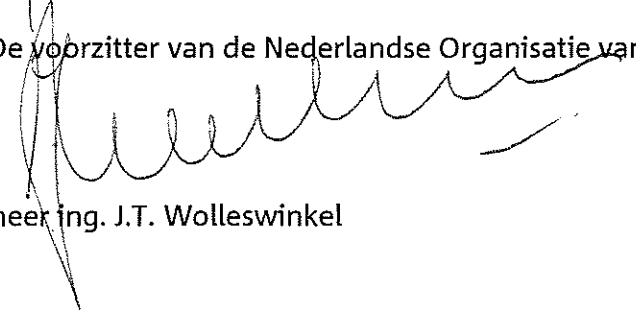
Vastgesteld in Den Haag op 6 oktober 2009,

1. De voorzitter van het Productschap voor Pluimvee en Eieren

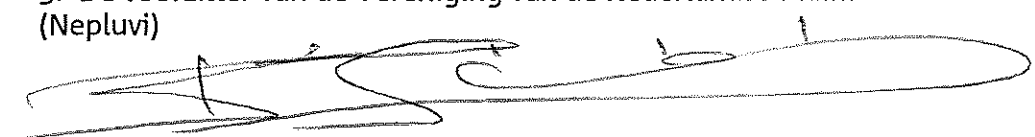
De heer drs. J.J. Ramekers

2. De voorzitter van de Nederlandse Organisatie van Pluimveehouders (NOP)

De heer ing. J.T. Wolleswinkel

3. De voorzitter van de Vereniging van de Nederlandse Pluimveeverwerkende industrie (Nepluvi)

De heer ir. B.J. Odink

4. De secretaris van de Nederlandse Vakbond Pluimveehouders (NVP)

De heer J. Brok

5. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

G. Verburg